

Szegedi Egyetem

I. évfolyam 20. szám

A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

1963. december 27.

Szegeden tartották az első nemzetközi munkajogi kollokviumot

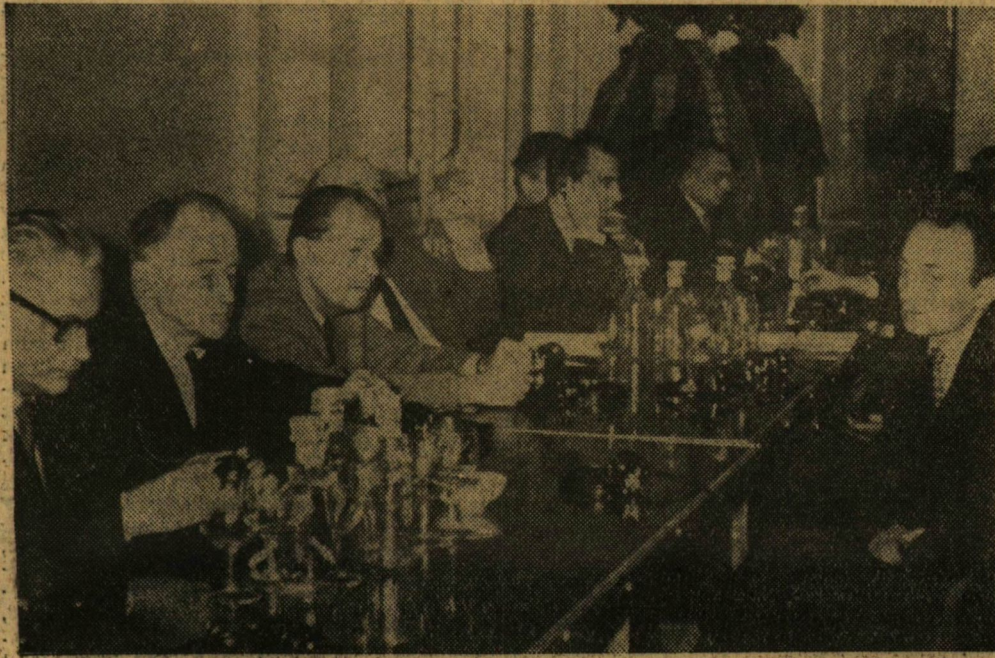
Munkajogi tanszékünkön létesült az ideiglenes titkárság

A szocialista országokban mind nagyobb méreteket ölt a munkajog tudományának művelése. Ezért különösen jelentős, hogy decemberben Szegeden rendezték meg az első nemzetközi munkajogi kollokviumot. A háromnapos tanácskozáson csehszlovák, román, bolgár, szovjet, NDK-beli professzorok, va-

lő jogászoknak, bármilyen jogterületen dolgozzanak is, jóval több közgazdasági ismereteket van szükségük mint régen. A megreformált tantervnek talán éppen az a gyengesége, hogy igen kevés benne a közgazdasági ismeret. Az egyre jobban ér-

kül nehéz elképzelni jó mérnököket, közgazdászokat, valamint irányító agrárszakembereket.

dr. Antalffy György sok értékes javaslatot tartalmazó beszéde után dr. Nagy László egyetemi tanár, a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara mezőgazda-

A tanácskozás résztvevőinek egy csoportja. Az előtérben: Szuber Lengyel, Modlinsky szovjet, és Pólay Elemér szegedi professzorok.

mint a József Attila Tudományegyetem, az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem munkajogi tanszékének vezetői és más hazai szakemberek vettek részt. A megnyitón megjelent többek között Siklós János, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, dr. Biczó György, a szegedi városi tanács vb. elnöke, és dr. Benedek Jenő, a Magyar Jogász Szövetség főtitkára is.

A kollokvium vendégeit dr. Kemenes Béla, a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékánhelyettese köszöntötte, és külön üdvözölte V. Campiannt, a clujli, J. Hromadát, a bratiszlavai, A. C. Paskovot, a leningrádi, W. Szubert, a lódzi, J. Michaszt, a berlini, E. Modlinskyt, a lublini, E. Pätzoldot, a lipcsei, K. Witzzt, a prágai egyetemek professzorait.

A megnyitó után dr. Antalffy György egyetemi tanár, a József Attila Tudományegyetem rektora előadást tartott »A jog és felsőoktatás« címmel. Referátumában foglalkozott a jogi oktatás kérdéseivel, s felhívta a figyelmet arra, hogy olyan szakembereket kell nevelni, akik mint bírák, ügyészek, ügyvédek, tanácsfunkcionáriusok önálló elhatározásra lesznek képesek.

Nagy jelentőséget tulajdonított a gyakorlati foglalkozásnak, s kihangsúlyozta, hogy az életbe kikerü-

szemlélet követelményeinek érvényt kell szerezni. A munkajog tudományának és gyakorlatának ismerete nél-

Modlinsky professzor felszólal a kollokviumon.

Az einörség sorában: (balról) Dr. Antalffy György rektor, Dr. Kemenes Béla dékánhelyettes, Dr. Nagy László tanszékvezető egyetemi tanár, Siklós János, a megyei pártbizottság titkára, és Dr. Biczó György tanácselnök.

A tartalomról:

A jog és a felsőoktatás

A reális munkaterv fel siker

Francia fotokiállítás

KÖSZÖNTÜNK, 1964

Az újat, az eljövendőt rendszerint várni szoktuk, mert terveink, álmunk, céljaink mindig türelmetlenül előbbre viszik az »adó kerekét« gondolatban.

A vágyak és tervek lassan megvalósulnak, eközben röpülnek az évek, s mi könnyedén intünk búcsút az O-nak, mint kinőtt és megunt ruhának, mert sokat ígérnek, az eddiginél sokkalta szebbnek festi képzeletünk a most születőt.

1964! Kik fognak örülni Neked közlünk legjobban? Az ötödészek mindén bizonnyal, mert végeznek. Az elsőévesek is hálásak lesznek, ha sikerrel túljutnak az első évfolyam buktatóin. Ugye, segítesz nekik? Meg kell hallgatnod az érettségizők jóhászait is majd nyár elején, ha forró lesz nagyon a vizsgán és az egyetemek hús folyosóin le-föl sétálgatva izgulnak: »Felvesznek-e?« Ha igen, boldogok lesznek és hálásak Neked, szerencsét osztogató év: 1964. Nem felejtjenek el Téged a most összeházasodó egyetemista vőlegények és menyasszonyok, akik végképp elhatározták: »összeházasodunk!« Hogy nincs lakás és bútor még? Még két év tanulás hátra van? Annyi baj legyen! Szeretik egymást és boldogok! Örülnek egymásnak és sok sok év múltán is rád fognak gondolni: 1964... Nekik Te leszel a legszebb év!

Kár, hogy a vizsgák zord időszakában jössz köznök, és csak félig adhatjuk át magunkat Neked rövid időre, amikor fenéktig kell őrtenünk a poharat tiszteletre, mondván: köszöntünk 1964! Aztán gyorsan ki kell józanodnunk és egész emberként ülni le a vizsgaszékbe...

Vajon sikerül-e minél kevesebb rosszat látnod és hallanod? Vajon tetszeni fogunk-e neked mi, egyetemisták? Reméljük, igen. Nem fogadkozunk és nem ígérgetünk semmit. Kinőttünk mi már ebből. Szeretnénk, ha több jónan lenne résznök és akarjuk, hogy igazabb emberekké váljunk, akik képesek önmagukkal is szembenézni, akik nem mondanak le arról, hogy egy év múlva ne válj el tőlük elégedetlenül...

Egyre nő a társadalomtudományok jelentősége

Másnap Dr. Weltner Andor egyetemi tanár, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állami- és Jogtudományi Kara munkajogi tanszékének vezetője »A munkajog és társadalomtudományok kapcsolata, a gyakorlatra nevelés problémái« címmel tartott nagy érdeklődéstől kísért előadást.

Hangoztatta, hogy a jogtudomány s a joggyakorlás nagyarányú fejlődésével elmentben, eddig nem fordítottak kellő gondot a jogi és társadalmi valóság kapcsolatának alakulására.

— Milyen jogi módszerekkel lehetne az általános fejlődés eredményei mellé zárkózni? — tette fel a kérdést Weltner professzor. — Hiszen néhány olyan terület van még ma is a jogtudománynak, amelyre vonatkozóan spekulatív, s nem a jog és társadalmi valóság kapcsolatának, a gyakorlatiasságnak figyelembevételével alkotott jogszabályokat.

Kifejtette, hogy egyrészt nagy figyelmet kell fordítani a jogintézményeket meghatározó gazdasági-társadalmi törvényszerűségekre, másrészt azt is pontosan le kell mérni: a jogintézmények hogyan hatnak vissza a gazdasági-társadalmi alapra. Komplex vizsgálódási forma ez, s

végző soron azt szolgálja, hogy kézzelfoghatóan kimutassuk: hogyan szolgálja a jogtudomány a szocializmus, illetve kommunizmus építését.

A szocialista munkajog-tudomány természetszerűen a politikai gazdaságtanra támaszkodik, mint megalapozó tudomány-területre. Ez azonban egymagában ma már

nem elég. Egyre inkább támaszkodnia kell

a munkaszervezés, a szociológia, a biológia, lélektan, stb. eredményeinek felhasználására is.

Persze ez a követelmény sajátos problémákat vet fel az oktatás vonatkozásában. A segédtudományok oktatásának lehetőségei ugyanis korlátozottak. A szociológia, szerveztan, pszichológia, etika, statisztika — mind mind olyan tudományágak, melyek összefüggése a munkajoggal ma már egyre nyilvánvalóbb. A kérdés azonban az: mily mértékben foglalkozunk ez a tudományágakkal való összefüggésekkel?

Építve az általános jellegű anyag-részekre, sürgősen ki kell dolgoznunk a munkajog diszciplínáján belül tárgyalandó, fent felsorolt tudományágakkal való összefüggések oktatásának anyagát. Főként azokra a sajátos érintkezési pontokra mutatunk rá, melyekkel a hallgató nem ismerkedhet meg egyéb studiumai kapcsán.

— A prágai, varsói, bratislavai, lipcsei egyetemektől kapott válasz alapján megállapítható — emelte ki előadásában Weltner professzor, — hogy a testvéri országokban is az a gyakorlat, hogy nem elkülönített előadásokban részesülnek a hallgatók a munkagazdaságtan, munkalélektan tekintetében, hanem a tájékoztatás a jogintézményekkel kapcsolatosan, a munkajog oktatásával szerves összefüggésben történik, különös tekintettel a munkajoggal sajátosan összefüggő kérdésekre.

A tapasztalat az, hogy az ilyen jellegű előadásokat minden szocialista országban rendszerint a tanszék belső munkatársai tartják, csak elvétve vannak be külső előadók.

Az elméleti előadások mellett minden külső testvéregyetemen gyakorlati órákat is tartanak. A hallgatók a külső gyakorlatokon különösen a berlini, s lipcsei egyetemeken vesznek részt intenzíven; ezt a kérdést ott sokkal szervezettebben oldották meg, mint nálunk.

Az írásbeli dolgozatok alkalmazása tekintetében is elsősorban a berlini, lipcsei egyetemek járnak elől.

A gyakorlati nevelés, a társadalomtudományokkal való kapcsolat vonatkozásában a legsürgősebb tennivalónk:

a) A kérdéses diszciplínák anyagát az eddiginél sokkal következetesebben kell bekapcsolni oktatási tevékenységünkbe.

b) Kívánatos a speciálkollégiumok rendszerének továbbfejlesztése.

c) A társadalomtudományokkal való összefüggések az

eddiginél nagyobb hangsúlyt kapjanak.

d) Az összefüggéseket lehetőleg a tanszék vezetői, illetve a belső oktatásmezélyzet adja elő.

e) A külső gyakorlatokat az eddiginél intenzívebben kell szervezni, a gyakorlati órákat, üzemlátogatásokat az eddiginél nagyobb mértékben szükséges alkalmazni.

f) Az írásbeli feldolgozások bevezetése minden egyetemünkön indokolt.

g) Ki kell dolgozni a speciálkollégiumok koordinálásának legalkalmasabb módszereit.

Weltner professzor referátumához elsőként dr. Kunos József szegedi egyetemi adjunktus szöveget hozza. Kiemelte, hogy

a gyakorlatra nevelés a jogi oktatás vonatkozásában is az egyetemi reform célkitűzéseinek megvalósítását szolgálja.

Foglalkozott az előadás és tankönyv viszonya problémáival, s kijelentette: egyre inkább el kell szakadni a katedrához tapadó oktatási módszerektől, s egyre nagyobb hangsúlyt kell kapnia a hallgatók önálló tevékenységének. Ismertette a munkajog oktatásának egyetemünkön történő gyakorlatát, melynek lényege, hogy az oktatók a hallgatókat előre felkérjük egy-egy irodalmi anyag konkrét feldolgozására, másrészt a szigorlati jegy birtokában minősítik a hallgatót vizsgáló eredménye, adottságai, magatartása, lelki tulajdonságai, személyi jellemvonásai alapján.

Szót kért a vitában dr. Geréb György, a lélektan főiskolai tanára is. Felszólalásában a munkajog és munkalélektan viszonyát vizsgálta. Kiemelte a munka jellege figyelembevételének szükségességét, a munkaszervezés, a balesetek, a tevékenység intenzitásának pszichés összefüggéseit, s hangsúlyozta, hogy a cselekvés eredményességét döntő módon befolyásolja a fáradtság. E szemléletű lélektani problémát immár 10 esztendeje vizsgálják Szegeden, s megbízhatóan befolyásolja a fáradtság. — Hozzászólása befejező részében kifejtette, hogy véleménye szerint

korszerű jogi oktatást csak a pszichológia kellő hangsúlyú beiktatása mellett lehetséges végezni, hiszen a munkajog — emberközelségben dolgozó tudomány.

Dr. Budai István, a Munkügyi Minisztérium főosztályvezetője a munkajog és

(Folytatás a 2. oldalon.)

Szegeden tartották az első nemzetközi munkajogi kollokviumot

(Folytatás az 1. oldalról.)

munkagazdaságtan kapcsolatairól szólott. Statisztikai adatok segítségével ismertette meg a magyarországi munkaerő-helyzetet, a munkaszervezés hiányosságait, s felhívta a figyelmet

a munkajog és munkagazdaságtan kapcsolatának szorosabbá tételére.

A munkagazdaságtan oktatásának az eddiginél jelentősebb hangsúlyt kell kapnia.

Az esti és levelező oktatás problémái

A betegsége miatt távollmaradt dr. Rudolf Lorándnak, a pécsi Jogtudományi Kar Munkajogi Tanszéke professzorának ismertett előadása

a munkajog oktatásának problémáit vizsgálta az esti és levelező tagozaton.

Áttekintette a levelező és esti oktatás helyzetét a szocialista országok viszonylatában, a Magyar Népköztársaságban, részletesen foglalkozott a konzultációs központok szerepével és működésével, majd vezető szempontokat adott a levelező és esti oktatás megszervezésére. Ebben a tekintetben a legfontosabb szempontok a referátum szerint:

A levelező-oktatás tematikájának azonosnak kell lennie a nappalival. Mindenütt konzultációs központokat kell létesíteni. Ezeket rendszeresen látogatassák,

a konzultációs központok részére módszertani útmutatásokat adjanak ki.

A látogatások alkalmából a fontosabb részletek részletesen meg kell magyarázni.

Minden konzultációs központnak rendszeresen meg kell küldeni az egyes tárgyak tematikáit, különös tekintettel a nehezebben elsajátítható részekre.

A konzultációs központok előadói részére felvétenként legalább egy-egy alkalommal az egyetem székhelyén értekezletet és konzultációt kell tartani. Biztosítani kell, hogy a konzultációs központok előadói a szükséghez képest ezenkívül is konzultálhassanak a tanszékkel.

A konzultációk látogatását ellenőrizni kell. Ezeknek az ellenőrzéseknek napra képezni kell lenniük, hogy kellő időben meg lehessen tenni a szükséges intézkedéseket.

Konzultációról való elmaradás esetén dolgozatok írására kell kötelezni a hallgatót. Ez legyen a vizsgabocsátás feltétele.

Az egyetemmel való kapcsolatot szorosabbá tételére céljából szükséges, hogy a félév kezdése előtti ünnepélyes megnyitásra a levelező- és az esti hallgatókat is meghívjuk. Ez alkalommal ismertetni kell kötelezettségeiket, a tanulási formákat, a módszereket stb.

A levelező hallgatókkal való összeköttetés erősítése céljából körleveleket és módszertani tájékoztatókat adjunk ki. Ezenkívül

a tanszéknek jelöljenek meg napokat, amelyeken az egyébként konzultációs központ látogatására kötelezett hallgatókkal foglalkoznak.

Ezt a hallgatókkal az év elején kiadandó körlevélben közölni kell.

Az esti tagozatú hallgatók részére minden héten fogadóórát kell tartani.

A tanszéknek lehetőség szerint egyéni beszélgetéseket is folytassanak a hallgatókkal a vizsgázáskor.

Szorosabban kell fűzni a munkáltatókkal való kapcsolatot is.

Minden esetben közölni kell a munkahellyel, a kontroll érdekében, a hallgatók olyan mulasztásait, melyek okozójának a munkáltatót juttatják meg. (Pl. nem adták ki a tanulmányi szabadságot.)

Több külföldi felszólaló — Virgil Campian román, Erhard Pátsold NDK-beli, Carel Witz csehszlovák professzor mellett — szót kért dr. Garancsay Mihályné, a budapesti Állam- és Jogtudományi Intézet tudományos munkatársa is. A munkajogi tankönyv arányáról beszélt, arról, hogy a tankönyveknek — a sokáig oktatás elve figyelembevételével — milyen részletességel kell tárgyalni egyes összefüggéseket.

eredmények számonkérésének egyik formájaként

általánosan be kell vezetni az írásbeli dolgozatok készítésének módszerét.

A nappali és levelező-hallgatók vizsgálata közötti név-különbséget fel kell számolni; a nappaliaknál az anyag széleskörűségére, a levelezőknél a gyakorlat és elmélet kapcsolatára kell a hangsúlyt helyezni. Hangoztatta, hogy a tankönyv jelentősége természetesen jóval nagyobb a levelezőknél, mint a nappaliaknál; kiemelte, hogy elvileg helytelen lenne külön tankönyvet kiadni a levelező hallgatók részére. Módszertani útmutatóra viszont fokozottan szüksége van a levelező hallgatóknak. Rámutatott a magán, hanglémez, táblázatok hasznosságára a vidéki konzultációs központokban.

A levelező oktatás didaktikai törvényszerűségeit eddig nem tárták fel kellő módon — mondotta többek között Pólay professzor. — Szükséges az oktatók és hallgatók kapcsolatának szorosabbá tétele; az oktatók ne szükségmunkaként kezeljék a levelező-oktatást, hanem szerves egyetemi feladatot lássanak benne.

Végül felhívta a figyelmet a levelező oktatás metodikájának kidolgozására.

Dr. Kunos József szegedi egyetemi adjunktus a levelező-oktatással kapcsolatosan érdekes statisztikai adatokat ismertett arra vonatkozóan: hogyan segítik, illetve hátráltatják a hallgatók felkészülését a munkahelyeken, illetve a család körében. Szólt a levelező hallgatók lelki magatartásbeli jellegzetességeiről — saját tapasztalata alapján. — s rámutatott néhány hasznos, kipróbált metodikai tételre a levelező-hallgatókkal való bánásmódot illetően.

Dr. Weltner Andor budapesti professzor a tárggyal kapcsolatosan kifejtette: a minőségi munka érdekében fel kellene mérni, évente mennyi levelező hallgatót szükséges feltétlenül felvenni — a társadalom szükségleteinek megfelelően.

Modlinsky szovjet jogász-professzor a szovjet egyetemeken bevezetett, sajátos levelező-oktatást ismertette. Kiemelte, hogy a szovjet levelező hallgatók minden második szombat mentesülnek üzemi munkájuk alól, s ez nem a rendes évi szabadság terhére történik.

Nagy gondot fordítanak a gyakorlati foglalkoztatásra és a szemináriumokon történő aktivitásra.

Nagy László professzor nyilatkozata

A zárülés után dr. Nagy László nyilatkozatban foglalta össze a szegedi nemzetközi munkajogi kollokvium tanácskozásainak jelentőségét:

— A kollokvium igen jól sikerült, igazolta összehívásának szükségességét. Nyilvánvaló, hogy sokkal gyorsabban tudunk célt érni, ha a szocialista országok munkajogászai összefognak és kicserélik tudományos és gyakorlati tapasztalataikat.

— A viták során kidomborodott, hogy bár az egyes országok jogtudományában vannak eltérések, éppen a munkajog az a terület, ahol a legtöbb probléma azonos.

Ez a kollokvium csak az első

lépés volt a munka összehangolására. Döntés is született arról, hogy

titkárságot állítsunk fel, melynek feladata megfelelő információval látni el a szocialista országok munkajogászait egymás tevékenységéről. Megtisztelő, hogy ezt az ideiglenes irodát a szegedi egyetem tanszéke állítja fel.

A titkárság első munkája a kollokvium anyagának publikálása lesz.

— Az első nemzetközi munkajogi kollokvium hazai szempontból nemcsak azért jelentős, mert számos külföldi tudományos eredményt hazai alkalmazását teszi lehetővé, hanem mert módot adott az elméleti és gyakorlati munkát végző jogászok találkozására, és jól szolgálta a készülő egyetemi oktatási reform célkitűzéseit is.

A Bolgár vonósnégyes hangversenye a Zeneművészeti Szakiskolában

„Budapesti zenei hetek, Nemzetközi zenei verseny, ifjú vendégművészek a színpadon, magas színvonal.” — Ilyen szavak díszítették a budapesti sajtó zenekritikai írásait, amelyek részletes tájékoztatókat adtak az egyes művészek műsoráról, várható helyezéseiről és játékaról. A hegedű-zongora szonáta és cselló döntő mellett kiemelkedő helyet foglalt el a vonósnégyesek versenye. Ezek között ismerkedtünk meg az akkor még nem jutalmazott, de eredményei alapján méltán az elsők közé állított Dimov vonósnégyessel. Páratlan önfegyelmű, izzó szenvedély magasrendű egyensúlya, — ami a keletiek játékát általában jellemezte, — gondolok itt a Tsumimura, a japán gondonka művésze, — a művek lényegébe tekintés, tartalmi mondanivalójuk mély átélése, tökéletes előadói technika és művészi önzetlenség — ezekkel a szavakkal lehetne lefesteni, ha nem is teljesen hitelesen, csupán megközelíthető realitással Dimovék játékát.

Hogy milyen sokat számít egy verseny egy-egy fiatal

Szóvá tesszük

ELEKTRA HELYETT ARANYFOG?

Sok szó esett Szeged filmellátásának hiányosságairól és vizsátságairól, de most, hogy közvetlenül is érintett, nem állom meg szó nélkül.

Vasárnap, a pénztárrnyítás után kb. egy órával próbáltam jegyet venni az Elektra-ra, de sajnos eredménytelenül. Különösebben nem csüggedtem el, hiszen — józan ésszel gondolkodva — megnézhetem a jövő hét elején is. Jó filmről lévén szó, tudvaleg és feltehetőleg egy hétig jászák. Véletlenül azonban megpillantottam a plakátot és elszörnyülködve vettem észre: ma van utoljára vétenem! Kudarcom a jegyvételnél amúgyis lehangolt, hanem ez a váratlan fordulat

művészegyüttes fejlődésében, ezt nem szükséges hangsúlyozni — az éremnek viszont két oldala van. Dimovék budapesti játéka figyelemreméltóan kedvező visszhangra talált, melyben nem képzett kivételt a versenybizottság sem. Nem hiszem azonban, hogy a szegedi játéku alapján is megkapták volna az első helyezett díját. Mozart B-dúr vonósnégyes miért volt oly semmitmondó, felületes, — talán ez nem szerepelt a verseny repertóriumában? Ha rosszmájú volnék, azt felelnék: de igen, csak hogy itt nem Szigeti József és Kadosa Pál hallgatók az előadást, hanem a szegedi diákok. Ennek a fellevésnek azonban ellentmondott II. és Kurkthűski vonósnégyeseinek tolmácsolása. Itt már-már visszatért a versenyszínpad. A játéknívó emelkedése a ráadásokban érte el igazi csúcspontját. Haydn adagiojáról már elmondhatjuk, hogy »megálljunk, mert itt van már a Kánaán.« Igen ezt vártuk, ez Dimovék igazi arca, mégiscsak létrejött a művész-néző kontaktus.

Burián Miklós

jogos haragra gerjesztett. Dühöm még csak fokozódott, mikor látom, hogy az Aranyfog c. bolgár filmet teljes egy hétig jászák. Hajtott a kíváncsiság, vajon milyen lehet ez utóbbi (mű) remekmű, melyet az Elektra elé helyeznek. Hetek óta akkor volt rossz éjszákam — Aranyfoggal álmodtam. Aki látta a filmet, talán többet szenvedett, mint én.

Ezek után kénytelen vagyok feltenni a kérdést — azt hiszem nem csupán saját nevemben — az illetékesek felé, mi szent cél, avagy nemes szándék vezette őket ilyen meggondolatlan programösszeállításra?!

Gaál Csaba

Testvérlapjaink írják

»EGYETEMI LAPOK« BUDAPEST: Az új szociális és ösztöndíj-rendszer tapasztalatai

A hallgatóknak nyújtott anyagi támogatás harmadik formája a rendkívüli szociális segély, amelyet a jóléti bizottság ítél oda esetenként a rászorulóknak, a benyújtott kérvények elbírálása alapján.

Az erre a félévre (december hónapig) szóló rendkívüli segély kerete karontként: TTK. 190 ezer Ft bölcsészkar 170 ezer Ft és jogi kar 40 ezer Ft. Annak ellenére, hogy az új szociális és ösztöndíj rendszer élethelyzetétől eltérő rövid idő miatt a gyakorlat alapján leszűrt tapasztalat még kevés, a régi és új rendszer számítás egybevetése is megmutatja, hogy az új rendszer volumenében lényegesen bővebb, strukturájában lényegesen finomabb és érzékenyebb a réginél.

A hallgatók körében az új rendelkezés nagyfokú érdeklődést, sok esetben izgalmat, vitát váltott ki. A kedélyek most már lecsillapulóban vannak, mert tapasztalják, hogy a nagy többség sokkal jobban jár, mint régen és lényegében mindenki több támogatást kap, eltekintve talán néhány különleges esettől.

Persze azért akad negatív kritika is. Többen annak elismerése mellett, hogy a hallgatóság nagy többsége előnyösebb helyzetben van, mint régen, a rendszer belső aránytalanságáról beszélnek. Az ilyen jellegű kritikák a legtöbb esetben valamilyen meg nem értett lényeges kérdésen alapulnak.

Vagy arra utalnak, hogy a hallgató nem ismerte fel az új ösztöndíj rendszer jobb tanulásra serkentő jellegét, vagy arra, hogy a rosszabb szociális viszonyok figyelembevételét nem méltányolja kellőképpen, vagy éppenséggel arra, hogy a 200 forint havi díj ellenében kapott kollégiumi elhelyezést és hátrorszói étkeztetést nem tekintik szociális támogatásnak.

»EGYETEMÜNKB« VESZPRÉM: A sajkódi »remete«

Bitskey Károly színművész élete egyik legnagyobb élmények tartja Németh

Lászlóval való találkozásukat. — Ha valaha könyvet írnek a pályafutásomról, neki bizonyára külön fejezetet szentelnék. No, de hogyan is zajlott le ez az emlékezetes találkozás.

— Már régebben szeretünk volna elbeszélni a Nagy család szerzőjével, de valami miatt mindig elmaradt. Már javában folytak a darab próbái, amikor igazgatónk egyszercsak kapott egy levelet. Üzenet Németh Lászlóltól: Várom Önt.

— Bennünk, színészeket ugyan nem hívott, de »hátha bejutunk mi is« jelszóval beállítottunk hozzá. S ha már egyszer ott voltunk, ott is maradtunk. Korunk egyik legnagyobb írója, nédfedeles szerény parasztházikóban él. Dolgozószobájában egy íróasztal, fotel, egy könyvespolc, egy ágy, egy vaskályha az egész berendezés. Az asztalon és könyvespolcon matematika, fizika, biológia természetudományos szakkönyvek. S a hol tárgyak között egyetlen összekötő a 63 éves öszháji író. Aki személyesen is ismerik, az mondják, szinte a megszólalásig hasonlít a darabbeli Szilasi tanár úrra. Csak az bajusz! Az a különbség. És a szemel. Azok a mindenre gyerekes örömmel csillogó, öngúnyra szűkített, összehúzódó, a világot olyan kiapadhatatlan kíváncsian szemlélő szemek.

Hallottam, hogy Németh László már évek óta súlyos betegséggel bajlódik. Hogy milyen veszélyes, azt csak azok tudják, akik magas vérnyomásban szenvednek. Vagy nyolc évvel ezelőtt az orvosa már csak két évet jósolt neki. O azonban nem hitt volt kollégájának. Olyan életmódot állított össze magának, amellyel a két évet immár nyolcra, és reméljük még nagyon sokra tojja ki. Nem akarom most a napi programját leírni, csak egy jellemző mozzanatot ragadjak ki. Esete 7 óra tájban, vacsora után: tanul, Blokémiát. A nyugalmazott iskolaelőorvos, a volt könyvtáros, tanító, a nagy esztéta a Karenina Anna és számtalan Csehov mű fordítója a külföldön is nagy sikert elérő regények, s a két Bolvai és sok más, ma még csak asztalfiókban levő művek szerzője, még ma is tanul.

ESZMECSERE

A jog és a felsőoktatás

(Részletek a Munkajogi Kollokviumon elhangzott előad'ból)

A mikor a jogpolitikai elvekből eredően a magunk területére, a felsőoktatásra tekintünk, talán nincs is szükség arra, hogy közelebbről érintsük a kulturális forradalom megvalósított feladatait a mi területünkön, hanem éppen csak utalunk azokra az eredményekre, amelyeket elértünk, mindenekelőtt a párt ideológiai munkája nyomán, de az egyetemen ilyen irányú tevékenység során is.

A kulturális forradalom eredményeképpen olyan szocialista jogtudat kialakulása van folyamatban, amely megfelel új államunk és jogunk jellegének is. Éppen a jogpolitikai elvekből eredően tekintjük elsősorú feladatunk a magunk eszközeivel a jogász generációk gondolkodásának átalakítását, és az eddig elhanyagolt jogi propagandamunka kiszélesítését, megjavítását.

Nem kívánunk továbbra sem hosszabb állam- és jogelméleti fejtegetésbe bocsátkozni, csupán arra utalunk, hogy a szocialista jogtudat, a szocialista jogi eszmék realitása, a népi demokratikus jogban nyilvánul meg, hogy úgy mondjam, a mi jogunkban materializálódik. Ennek folytán jelentőségét nem kell külön aláhúzni. Elég utalni arra is, hogy a szocialista típusú jogtudat közvetlenül a munkásosztály által vívott osztályharc nyomán alakult ki, amely harc a polgárság, és a törvényeknek az ellen a fala ellen irányult, amellyel a polgárság magát körülvette.

Azt sem szabad elfelejteni, hogy új társadalmunk jogtudatában végbemerülő változások ekerületlenül visszatükröződnek a szocializmus jogintézményeinek felépítésében is. Megerősíti ezt a tételt

jogalkotó szerveink törvényhozási tevékenységének eddigi gyakorlata. Ha szemügyre vesszük magának a jogtudatnak és a jog közötti kapcsolatnak megjelenési formáit, mindenekelőtt meg kell látnunk a szocialista jogtudatnak a szocialista jog és a szocialista törvényesség megszilárdítására gyakorolt hatásformáit. Ez a hatás a gyakorlatban jelentkezik egyrészt abban a szerepben, amit a szocialista jogtudat az állam jogalkotó tevékenységében betölt, másrészt pedig abban, amit a jogszabály a dolgozók és társadalmi szervezeteik és az állam szervek részéről történő teljesítésében, továbbá az állam szervek és a hivatalos személyek részéről funkcióik teljesítése során történő alkalmazásában visz. A népi demokratikus jog által a szocialista jogtudat kifejlesztésére és megszilárdulására gyakorolt visszahatás formájáról is szólnunk kell.

A szocialista jogtudat jelentősége a jogalkotó tevékenységében nyilvánvaló. Abban a kodifikációs munkában, amelyben a felsőoktatás jogi szakemberei különböző kódexek elkészítése során résztvettek, messzemenően figyelembe vették azokat a lenini útmutatásokat, amelyek éppen a kodifikációs kapcsolatban hangsúlyozták a régi burzsoá jogi elvek határozott elvetését. Figyelembe vették azt, hogy az új jognak az új szocialista alap és az új állam érdekeiből kell kiindulnia és a dolgozók szocialista jogtudatára kell támaszkodnia.

De jogszabályaink mellett népünk szocialista tudatának, így jogtudatának megalkotásában rendkívül fontos szerepet töltenek be államhatalmi- és államigazgatási szerveink, amelyek tevékenységük keretében valószínűleg meg a jogsza-